

UCHWAŁA NR 116/25
RADY GMINY ZGORZELEC

z dnia 11 sierpnia 2025 r.

w sprawie rozpatrzenia petycji o dokonanie aktualizacji uchwały dotyczącej pomników przyrody na terenie Gminy Zgorzelec oraz sporządzania raportu stanu potrzeb w zakresie ochrony pomników przyrody.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 i art.18b ust.1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1465 z późn. zm.1) w związku z art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach (Dz.U. z 2018 r., poz. 870), uchwala się co następuje:

§ 1.

Rozpatrzyć negatywnie petycję złożoną przez Pana Dariusza M w zakresie :

- 1) dokonania aktualizacji prawa miejscowego w zakresie funkcjonowania pomników przyrody na terenie Gminy Zgorzelec
- 2) zobowiązania organu wykonawczego gminy do sporządzania corocznego raportu stanu pomników przyrody z przyczyn określonych w uzasadnieniu niniejszej uchwały.

§ 2.

Zobowiązać Przewodniczącego Rady Gminy do przekazania odpowiedzi wnoszącemu petycję.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i podlega publikacji w sposób zwyczajowo przyjęty.

UZASADNIENIE

W dniu 24 kwietnia 2025 r. do Rady Gminy Zgorzelec wpłynęła petycja wniesiona drogą elektroniczną przez Pana Dariusza M w sprawie dokonania aktualizacji istniejących regulacji w zakresie funkcjonowania pomników przyrody na terenie gminy Zgorzelec oraz zobowiązania Wójta Zgorzelec do sporządzania i przedstawiania Radzie Gminy z częstotliwością nie rzadziej niż raz na rok raportu przedstawiającego aktualny stan zdrowotny pomników przyrody na terenie gminy wraz z potrzebami w zakresie ich oznakowania i niezbędnymi działaniami pielęgnacyjnymi.

Wnoszący petycję wskazał, że na terenie Gminy znajdują się pomniki przyrody, które zostały utworzone przez organy, które już nie istnieją lub nie posiadają kompetencji do zarządzania pomnikami przyrody. W aktach powołujących pomniki przyrody w Gminie Zgorzelec nie zostało to zmienione. Zdaniem wnoszącego petycję - jest to przyczyna i powód nieporozumień np. w zakresie określenia zarządzającego i odpowiedzialnego za ich stan. Wskazał też na wyniki kontroli tej materii przez Najwyższą Izbę Kontroli oraz zaleceń dla gmin o podjęcie działań mających na celu uregulowanie w aktach prawa miejscowego funkcjonowania lokalnych form ochrony przyrody. Podkreślił, że przyczyną jego wystąpienia jest brak takich działań ze strony Gminy Zgorzelec. Ponadto wskazał na potrzebę stałego i ciągłego nadzoru nad pomnikami przyrody, gromadzenia aktualnych informacji na temat ich stanu zdrowotnego, porządku wokół, planowania koniecznych zabiegów pielęgnacyjnych itp. W tym celu zasugerował wprowadzenie dla organu wykonawczego obowiązku rocznego informowania Rady Gminy Zgorzelec o stanie pomników przyrody na terenie Gminy oraz wskazywaniu działań koniecznych ze względu na ich prawidłowe zachowanie i walory.

Zgodnie z treścią art. 6 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1478 z późn. zm.) pomnik przyrody jest jedną z wielu określonych w tym przepisie form ochrony przyrody. Ustanowienie lub zniesienie pomnika przyrody, stanowiska dokumentacyjnego, użytku ekologicznego lub zespołu przyrodniczo-krajobrazowego następuje w drodze uchwał rady gminy. W oparciu o w/w przepisy prawa materialnego Rada Gminy uznała swoją właściwość do rozpoznania przedmiotowej petycji.

W myśl art. 153 cytowanej ustawy formy ochrony przyrody, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1-4 i 6-10 utworzone lub wprowadzone przed dniem wejścia w życie ustawy stają się formami ochrony przyrody w jej rozumieniu.

W niniejszej kwestii ustalono, że na terenie Gminy Zgorzelec zostało ustanowionych 16 pomników przyrody (w tym jeden pomnik to aleja składająca się z 68 szt. drzew). Omawiane formy ochrony przyrody zostały ustanowione przez Wojewodę przed rokiem 2004 r., czyli przed wejściem w życie obecnie obowiązującej ustawy o ochronie przyrody z 2004 r. W/w informację pozyskano od Naczelnika Wydziału Nieruchomości i Gospodarki Przestrzennej Urzędu Gminy Zgorzelec.

Zgodnie z założeniami racjonalnego ustawodawcy wprowadzenie do ustawy treści art. 153 było zabiegiem celowym i przemyślanym. Omawiana regulacja odnosi się do form ochrony przyrody wymienionych w art. 6 ust. 1 pkt 1-4 i 6-10 które występowały również pod rządami ustawy o ochronie przyrody z 1991 r. Dlatego też w celu uniknięcia powoływania ich do życia na nowych zasadach wprowadzono powyższe rozwiązanie. Reguła ta nie odnosi się tylko do obszarów Natura 2000 wymienionych w art. 6 ust. 1 pkt 5 u.o.p., gdyż jest to forma ochrony przyrody, która wcześniej nie występowała. Zatem podejmowanie nowych uchwał przez Radę Gminy w stosunku do już istniejących i ustanowionych form ochrony przyrody o ile nie wynika to z konieczności dokonania zmian w ich zakresie przedmiotowym w tym także związanych z utratą pewnych walorów przyrodniczych jest działaniem nie znajdującym podstaw w obowiązującym systemie prawnym. Pomniki przyrody ustanowione na podstawie przepisów obowiązujących przed wejściem w życie u.o.p. są nimi nadal i nie ma potrzeby dokonywania aktualizacji aktów prawnych, na podstawie których zostały one ustanowione.

W kwestii zobowiązania organu wykonawczego- Wójta do sporządzania corocznych raportów stanu istniejących pomników przyrody –w tym zakresie również stwierdzono brak ustawowej normy kompetencyjnej dającej podstawę do nakazania w trybie uchwały wykonania wskazanych obowiązków. Zatem i w tej części rozpatrzenie petycji wnioskodawcy nie może zostać uwzględnione.

Tutejszy organ uchwałodawczy ujmie jednakże powyższe zagadnienia związane z koniecznością dokonania oceny stanu fitosanitarnego i zdrowotnego pomników w planach pracy poszczególnych komisji Rady. W/w działanie będzie stanowiło bazę do podjęcia dalszych działań

zmierzających do utrzymania stabilności istniejących form ochrony, zapewnienia ciągłości ich istnienia i ochronę walorów krajobrazowych .

Mając na uwadze w/w okoliczności faktyczne i prawne postanowiono orzec jak w sentencji podejmowanej uchwały.